

Keski-Suomen hyvinvointialueen strategian väliarviointi

Aluehallitus 10.09.2024 § 236
1839/00.01.01.04/2024

Valmistelija	strategiajohtaja Anu Pihl p. 050 3204 896
Selostus asiasta	<p>Keski-Suomen hyvinvointialueen aluevaltuusto hyväksyi 14.6.2022 § 63 Keski-Suomen hyvinvointialueen ensimmäisen strategian, joka ulottuu vuoteen 2030.</p> <p>Strategian tavoitteeksi on asetettu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Keskisuomalaisien kokemus omasta hyvinvoinnistaan, terveydestään ja turvallisuudestaan vahvistuu. - Keskisuomalaisien hyvinvointi- ja terveyserot kaventuvat. - Palveluiden yhdenvertaisuus, saatavuus ja saavutettavuus paranevat. - Toiminnan vaikuttavuus ja kustannustehokkuus vahvistuvat. <p>Strategiassa Keski-Suomen hyvinvointialueen visioksi on päätetty, että keskisuomalaisien kokemus hyvinvoinnista, terveydestä ja turvallisuudesta on maan kärkeä ja että hyvinvointialue on vetovoimainen asukkaille, henkilöstölle ja yrityksille.</p>

Tausta

Hyvinvointialuelain 41 §:n mukaan hyvinvointialueella on oltava strategia, jossa hyvinvointialueen valtuusto päättää toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Hyvinvointialueen strategian tulee perustua arvioon hyvinvointialueen tilanteesta strategian laatimishetkellä sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista hyvinvointialueen tehtävien toteuttamiseen. Keski-Suomessa on laadittu strategian toteutumista konkretisoimaan strategian toimeenpano-ohjelma.

Hyvinvointialuelain mukaan strategia tarkistetaan vähintään kerran aluevaltuuston toimikaudessa. Strategian väliarviointi tehdään syksyllä 2024. Siihen kuuluu kiinteästi valmisteltava tulevaisuuskausa sekä nykytilanarvio.

Tulevaisuuskausa

Suomessa toimitetaan aluevaalit 13.4.2025. Tuolloin valittavan valtuuston on linjattava hyvin pian aloittamisensa jälkeen hyvinvointialueen lähivuosien toiminnasta. Vaaleissa valittavan aluevaltuuston työn käynnistymisen sekä hyvinvointialueen johtamisen tueksi valmistellaan tulevaisuuskausa. Tulevaisuuskausa antaa valittaville valtuutetuille kuvan hyvinvointialueen tulevaisuuden näkymistä lyhyemmällä (2030) sekä hieman pidemmällä (2040) aikavälillä. Tarkoituksena on kuvata ja ennakoita tulevaisuuden ilmiöitä, haasteita ja riskejä, joihin hyvinvointialueen on syytä varautua ja joita mahdollisesti tulee ottaa huomioon toimintaa suunniteltaessa ja linjatessa.

Tulevaisuuskausa tulee sisältämään keskeisiin tunnistettuihin tulevaisuuden ilmiöihin, haasteisiin ja riskeihin liittyvät vaihtoehdot kehityspolut. Lisäksi se sisältää suunnitelman ja toimintamallin sille, kuinka seuraamme, ennakoimme ja varaudumme eri kehityspolkujen toteutumiseen tai toteutumattomuuteen. Tulevaisuuskausasta laadittaessa otetaan huomioon myös kansallisella tasolla tunnistetut ilmiöt sekä

esimerkiksi hiljattain Keski-Suomen liiton toimesta valmisteltu ”Keski-Suomen skenaarit 2050” -työ.

Tulevaisuuskatsaus on keskeinen väline hyvinvointialueen luottamushenkilöille sekä viranhaltijoille tulevaisuuden haasteisiin ja ilmiöihin varautumisessa sekä ennakoinnissa, mutta se on keskeinen väline myös arvioitaessa strategiaa ja sen mahdollisia päivittämistarpeita.

Nykytilanarvio

Tulevaisuuskatsauksen valmistelun lisäksi osana strategian väliarviointia päivitetään arvio hyvinvointialueen nykytilasta. Sen avulla voidaan todeta toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset suhteessa strategian laatimisajankohtaan.

Hyvinvointialueen nykytilaa, toimintaa ja toimintaympäristöä arvioidaan säännöllisesti. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaki (§ 24) sekä pelastustoimen järjestämislaki (§ 13) edellyttävät hyvinvointialuetta seuraamaan ja arvioimaan toimintaansa. Edelleen järjestämislakien nojalla THL arvioi vuosittain sosiaali- ja terveydenhuollon tilaa ja aluehallintovirasto pelastustoimen tilaa. Hyvinvointialueen tavoitteita ja toimintaa arvioidaan myös vuosittain sosiaali- ja terveysministeriön, sisäministeriön ja valtiovarainministeriön välisissä neuvotteluissa. Hyvinvointialueen nykytilasta saa hyvää kuvaa myös neljännesvuosiraportoinnin sekä muun toiminnan raportoinnin kautta.

Ensimmäistä hyvinvointialuestrategiaa laadittaessa Keski-Suomessa laadittiin työn tueksi tietopohja, johon valittiin joukko indikaattoreita kuvaamaan hyvinvointialueen toimintaympäristöä sekä esimerkiksi väestön kehitykseen ja palvelutarpeisiin liittyvää ennakointitietoa. Tätä tietopohjaa päivittämällä voidaan nähdä, millaisia mahdollisia muutoksia Keski-Suomen hyvinvointialueella on tapahtunut toiminnan käynnistymisen ja strategian hyväksymisen jälkeen.

Monista eri lähteistä muodostuvan nykytilanarvion avulla tarkastellaan hyvinvointialueen strategiaa ja sen keskeisiä elementtejä kuten tavoitteita, menestystekijöitä, visiota, missiota ja arvoja ja näiden kautta myös toimeenpano-ohjelmaa.

Työskentely ja aikataulu

Strategian väliarviointi ja siihen kiinteästi liittyvä tulevaisuuskatsaus valmistuvat helmikuussa 2025. Projektia johtaa strategiajohtaja ja sitä ohjaa hyvinvointialueen johtoryhmä. Työn etenemisestä raportoidaan aluehallitukselle kuukausittain.

Esittelijä

Hyvinvointialuejohtaja Tollet Jan

Päätösehdotus

Aluehallitus päättää käynnistää strategian väliarviointityön edellä kuvatulla tavalla.

Asian kokouskäsitely:

Strategiajohtaja Anu Pihl esitteli asian kokouksessa klo 15.45–16.01.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.